

PRZEDMOWA

Europejska agenda miejska kierunkuje politykę krajów członkowskich ku poprawie zintegrowania planowania miast, charakteryzujące najwyżej rozwinięte gospodarki kontynentu. Temat rozwoju struktur mieszkaniowych przestał być w nim celem samym w sobie. Uwzględnienie negatywnych doświadczeń związanych z upadkiem modernistycznych dzielnic mieszkaniowych, jak i skutkami nieograniczonej suburbanizacji, pozwala obecnie na dokonanie rewizji dotychczasowych praktyk i poglądów. Neoliberalna prywatyzacja problematyki mieszkaniowej nie stała się uniwersalnym panaceum, czego niepodważalny dowód stanowił kryzys lat 2007-2010. Zarówno Pakt Amsterdamski (2016), jak i Karta Lipska (2007), postrzegając temat mieszkalnictwa poprzez dalekosiężne gospodarze perspektywy rozwojowe, złączyły temat jakości struktur mieszkaniowych równie silnie z kwestią kondycji tzw. kapitału ludzkiego i polityką energetyczną. Modernistyczne monofunkcyjne osiedle (wielkie osiedle mieszkaniowe), zastąpiono dziś pojęciem zintegrowanych dzielnic miejskich.

Zestawienie hasła *piękno i energia* z tematem mieszkalnictwa tworzy rozległą platformę do wymiany naukowej, umożliwiającą zaprezentowanie obok siebie całego spektrum wypowiedzi od domeny ściśle technicznej, po kwestie niemal artystyczne. Jednak to wymiar prawnych regulacji, nieproporcjonalnie zdominował polską debatę nad jakością środowiska zamieszkania. *Krajowa Polityka Miejska 2030* (2015), *Ustawa o Rewitalizacji* (2015), *Narodowy Program Mieszkaniowy* (2016), *Ustawa o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących* (2018) – nie wprowadziły koniecznego w tym zakresie pozytywnego przełamania. Hasło *piękno i energia* brzmi w tym kontekście nie tyle naiwnie, ile nader prowokacyjnie.

W kontekście rosnącej polaryzacji poglądów i nawarstwiających się kontrowersji, stało się pewnym, że potrzeba dziś promocji wyników naukowych poprzez monografie, interdyscyplinarnie komentujące główne pola problemowe w planowaniu miast. Wybór autorów pozwolił w niniejszym tomie na połączenie perspektywy naukowej z doświadczeniem projektowym oraz na zestawienie dorobku krajowego z osiągnięciami zagranicznymi. Główne przesłanki powstania prezentowanego tomu rozwinięte zostały przeze mnie w artykule wstępnym zatytułowanym *Piękno i energia – odnalezione wartości w budowaniu współczesnego miejskiego środowiska zamieszkania*.

Próbie opisu *współczesnego modelu budowania dzielnic mieszkaniowych* według planistów, urbanistów i architektów ujęto w trzy główne działy. Pierwszy z nich zawiera wypowiedzi komentujące uwarunkowania rozwoju miast w najszerszej

perspektywie. W dziale drugim odnajdziemy wypowiedzi dotyczące zagranicznych innowacji w zakresie poprawy jakości formy przestrzennej i architektonicznej nowych zespołów miejskich (mieszkańcowych). Materiał komentujący polskie najlepsze przykłady kreowania piękna i energoefektywności w nowej zabudowie mieszkaniowej w Polsce zawiera dział czwarty. Tom kończy dział zbierający wypowiedzi dedykowane odmiennym aspektom poprawy efektywności energetycznej i ekologicznej zabudowy miejskiej.

W imieniu zespołu autorów i redaktorki wydania składam serdeczne podziękowania

Redakcji Wydawnictw KPZK PAN za umożliwienie realizacji projektu, jakim była

przez ponad dwa lata redakcja niniejszego tomu Studiów.

Szczególne wyrazy wdzięczności kieruję do Pani Ewy Ryżlak

– Sekretarza Redakcji Wydawnictw KPZK PAN

za przyjaźń i naukę, jaką podzieliła się ze mną w trakcie pracy nad niniejszym tomem.

W imieniu autorów i redakcji dziękuję Panom Recenzentom

– prof. Tomaszowi Partece (WAPG) i dr hab. Adamowi Nadolnemu (WAPP)

za ogrom pracy wykonanej na rzecz niniejszej monografii.

Specjalne podziękowania należą się dobrodziejom,

światłym znaczenia nauki w budowaniu lepszych miast,

bez których wsparcia finansowego wydanie Studiów nie byłoby możliwe:

Gmina Miasta Gdyni

Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego

Rektor Politechniki Gdańskiej

Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Gabriela Rembarz